

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 27.10.2022 r. znak: (...), (...) Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. uchylił zaskarżone orzeczenie (...) Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 23.8.2022 r. i zaliczył R. A. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do 31 października 2027 r. z powodu schorzeń oznaczonych symbolem (...). Organ argumentował, że stan zdrowia wnioskodawcy i stopień naruszenia sprawności organizmu powoduje, że wnioskodawca wymaga wsparcia innych osób w leczeniu, w czynnościach gospodarstwa domowego, w przemieszczaniu się, a z uwagi na zakres schorzeń jest zdolny do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Nie jest jednak osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, wymagającą konieczności opieki, tj. całkowicie zależną od otoczenia, która należy pielęgnować w pełnym zakresie.

R. A. wniósł odwołanie od tego orzeczenia i zmianę orzeczenia poprzez ustalenie, że jest niepełnosprawny w stopniu znacznym na stałe. Odwołujący wskazał, że oczopląs okaz prawego i lewego jest jego wadą wrodzoną i jest stały, co wpływa na jego codzienne funkcjonowanie.

W odpowiedzi na odwołanie (...)Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wskazał, że uchylenie orzeczenia (...) Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 23.8.2022 r. było konieczne, gdyż decyzja rażąco naruszała prawo. Ubezpieczony nie spełnia przesłanek koniecznych do stwierdzenia znacznego stopnia niepełnosprawności, które organ wymienił. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy przedstawił nadto argumentację analogiczną do zaprezentowanej w zaskarżonym orzeczeniu.

W trakcie procesu na rozprawie w dniu 26 lutego 2024 r. R. A. zmodyfikował roszczenie i oświadczył, że wnosi o przyznanie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. A., urodzony (...), ma obecnie (...) lata. Posiada wykształcenie wyższe ((...)). Obecnie nie jest aktywny zawodowo.

Niesporne , nadto dowód: wniosek – k. 234 ocena zawodowa – k. 238 akt organu.

R. A. od urodzenia cierpi na oczopląs obu oczu, zez rozbieżny i opadające powieki. U R. A. rozpoznaje się także choroby współistniejące – skoliozę oraz koślawe stopy.

Dowód : zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia – k. 233 akt organu; dokumentacja medyczna k. 22-23 oraz k. 186-232 akt organu.

R. A. urodził się z asymetrią twarzy. Prawą gałkę oczną ma położoną niżej niż lewą. Ma opadniętą górną powiekę prawą oka prawego oraz ustawienie gałki w zezie rozbieżnym skośnym z ograniczeniem jej ruchomości. Ma oczopląs poziomy. Powieka górna oka prawego opada, przesłaniając praktycznie całą gałkę oczną. Pole widzenia jest statyczne. Ubezpieczony jest praktycznie jednooczny, zaadoptowany, z niedowidzeniem średniego stopnia lepszego, lewego oka i z ograniczeniem obwodowego pola widzenia. Schorzenie ma charakter trwały, nie uda się ani poprawić ostrości widzenia lepszego oka, ani poszerzyć zakresu pola widzenia. Oko prawe jest praktycznie niewidzące, nie rokuje poprawy funkcji.

Dowód : dokumentacja medyczna – k. 22-23; opinia biegłej sądowej z zakresu chorób oczu D. P. – k. 29-30; wraz z opinią uzupełniającą – k. 55-56.

Choroby oczu u R. A. sprawiają, że wymaga on czasowej pomocy osób trzecich w czynnościach życia codziennego, szczególnie w czasie przemieszczania się poza domem i przy robieniu zakupów. R. A. z uwagi na schorzenia okulistyczne może pracować wyłącznie w warunkach pracy chronionej. Obecny zakres naruszenia czynności u ubezpieczonego R. A. zalicza go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności o symbolu (...) na stałe, gdyż

posiadane schorzenia nie rokują poprawy. Ubezpieczony wymaga odpowiedniego zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy – z właściwym oświetleniem.

Dowód : dokumentacja medyczna – k. 22-23; opinia biegłej sądowej z zakresu chorób oczu D. P. – k. 29-30; wraz z opinią uzupełniającą – k. 55-56.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie w kształcie zmodyfikowanym przez ubezpieczonego na rozprawie 26 lutego 2024 r. zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Na materiał dowodowy w niniejszej sprawie złożyła się dokumentacja dotycząca odwołującego się, w tym również dokumentacja medyczna zawarta w aktach sprawy oraz w aktach organu, której prawdziwości i rzetelności żadna ze stron nie kwestionowała.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r. poz. 857, dalej „Rozporządzenie”).

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (art. 4 ust. 1 ustawy).

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy).

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (art. 4 ust. 3 ustawy).

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (art. 4 ust. 4 ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności uregulowane zostały w przywołanym rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Wyżej wymienione rozporządzenie precyzuje pojęcia użyte przez ustawodawcę, i tak w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności, niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3). Natomiast w zakresie

kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza konieczność udzielania pomocy (zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych) w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności wskazanej powyżej (§ 30 ust. 1pkt 2).

W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż wnoszący odwołanie jest osobą niepełnosprawną. Spornym natomiast pozostawało czy umiarkowany stopień niepełnosprawności ma charakter czasowy czy stały. R. A. po zapoznaniu się z opiniami biegłej sądowej kwestionował bowiem jedynie okres zaliczenia go przez (...) Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Nie wnosił o zmianę stopnia.

Oceny sprawności odwołującego dokonała powołana przez Sąd biegła sądowa specjalności odpowiedniej do schorzeń występujących u R. A. to jest z zakresu chorób oczu. W opiniach sądowo-lekarskich biegła, po przeprowadzeniu badania odwołującego się, zebraniu wywiadu i analizie dokumentacji medycznej dostępnej w aktach sprawy oraz wyników aktualnych badań, stwierdziła, że rozpoznane u odwołującego schorzenia powodują umiarkowany stopień niepełnosprawności na stałe. Biegła wyraźnie stwierdziła, że umiarkowany stopień niepełnosprawności jest trwały, gdyż nie uda się ani poprawić ostrości widzenia lepszego okaz, ani poszerzyć zakresu pola widzenia. Oko prawe, jako praktycznie niewidzące, nie rokuje poprawy funkcji.

Z tak sformułowanymi wnioskami nie zgodził się ubezpieczony, wskazując opinia nie zawiera wyczerpującego uzasadnienia, oraz nie zawiera innych wskazań, które wynikały z postanowienia, co czyni opinię niepełną i niemiarodajną.

W odpowiedzi na zarzuty stawiane opinii, biegła D. P., uzupełniła opinię podtrzymując wcześniejsze stanowisko, i wskazując, że ubezpieczony nie wymaga opiniowania przez biegłych innych specjalności.

Dokonawszy analizy zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd stanął na stanowisku, że R. A. zachował zdolność do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację. To zaś, w ocenie Sądu, pozwala uznać, że jego stan zdrowia i rozpoznane schorzenia odpowiadają umiarkowanemu stopniowi niepełnosprawności. Rozpoznane schorzenia, utrudniają funkcjonowanie odwołującemu w wielu aspektach życia codziennego i z tego względu wymaga on wsparcia. Przy czym trzeba zaznaczyć, że w dalszym ciągu będzie to pomoc ułatwiająca odwołującej prawidłowe funkcjonowanie społeczne. W przypadku ubezpieczonego zachodzi także druga przesłanka, a mianowicie jego schorzenia powodują zdolność do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Warunkiem zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności jest taki stopień naruszenia sprawności organizmu, który powoduje niezdolność do wykonywania zatrudnienia albo zdolność do jego wykonywania jedynie w warunkach pracy chronionej oraz konieczność pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (wyrok SN z 12 marca 2014 r., II UK 360/13). Te właśnie aspekty powinny być brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stopnia niepełnosprawności.

Zdaniem Sądu, opinia biegłej z zakresu chorób oczu sporządzona na zlecenie Sądu oraz obszerna opinia uzupełniająca charakteryzuje się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie rozpoznania dolegliwości odwołującego. Wnioski opinii zostały przez biegłą wyciągnięte w sposób logiczny stąd też, sporządzona ekspertyza zasługuje na przyjęcie za miarodajną dla wydania orzeczenia w sprawie. R. A. winien być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe, o czym orzeczono w pkt I wyroku, zmieniając zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej czasu trwania umiarkowanego stopnia niepełnosprawności R. A..

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowej obrony, w tym wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika. Zasądzona na rzecz ubezpieczonej kwota odpowiada stawce określonej w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015

r. (Dz.U. 2015. 1800). Dlatego w pkt II wyroku przyznano ubezpieczonemu od organu zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Joanna Szyjewska – Bagińska

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...).

7.3.2024 r. sędzia Joanna Szyjewska-Bagińska